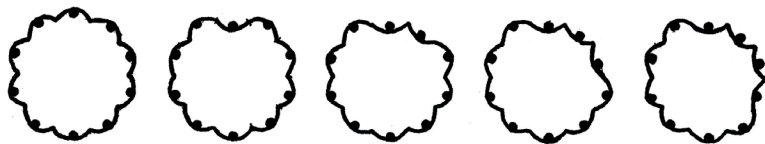

ÉNEKES JÁTÉKOK

Ebben a kis könyvben egybegyűjtöttük a magyar népi énekes játékok minden fajtáját. Forrásunk volt a Kiss Aron-szerkesztette *Magyar Gyermekjáték Gyűjtemény* (1891) és a Kodály—Bartók-féle új magyar népdalgyűjtés. Arra törekedtünk, hogy felvegyünk minden szép gyermekdalt és játékot — és hogy ezt a válogatott anyagot *rendezett alakban* adjuk közre. E rendezésnél sem a dallamból, sem a szövegből nem indulhattunk ki (az ilyenfajta rendszerezés a tudományos kutatásnak lehet feladata), csak a *játékok cselekményéből*.

Az összes játékleírások összegyűjtése és csoportosítása után a következő típusokat állapítottuk meg:

1. Kiforduló játékok

és így tovább.

A kör teljes kifordulása után megindul a visszafordulás.

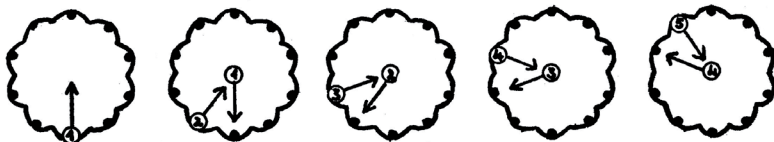
2. Fogó-gyarapodó játékok

és így tovább.

Egyszerűbb alakjában a kör és körjárás helyett *sor* és álló játszó, gazdagabb alakban *hid* és átvonulók.

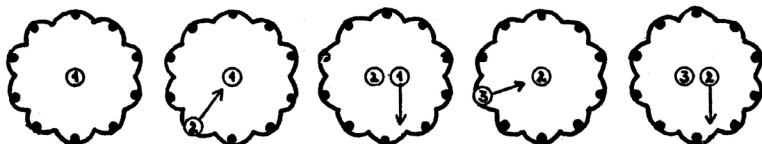
3. Szerepcserélő játékok

és így tovább.

Változásai: a *tűzvivő* (futás a kör körül) és gyűrűsdi (ülve; „kitalálás”-sal).

4. Párcserélő játékok

és így tovább.

„Lakodalmas” tánc.

5. Színjátékok

Az előbbi csoportokba nem osztható, „látványos” játékok.

6. Zálogosok

7. Alakítások

Ide soroztuk azokat a népi dalokat, melyeknek szövege megjátszásra alkalmas, sőt egyenesen régen meglevő, de elvesztett játéokra enged következtetni.

MONDÓKÁK

1. Gólya, gólya, gílice

Gó-lya, gó-lya, gi-li-ce, mi-től vé-res a lá-bad?

_Tö-rök gye-rek el-vág-ta, ma-gyar gye-rek gyó-gyít-ja,

síp-pal, dob-baí, ná-di he-ge-dű-vel.

2.

_Gó-lya, gó-lya, gi-li-ce, ki lá-nyát vet-ted el? _A ten-ge-ri

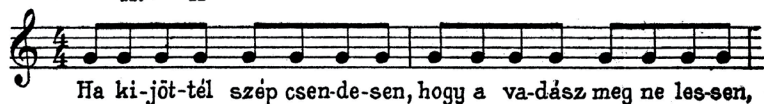
bok-ro-sét. _Mi-vel vit-ted ha-za? _Síp-pal, dob-baí,

ná-di he-ge-dű-vel. Mért vé-res a te lá-bod? Á-zért vé-res

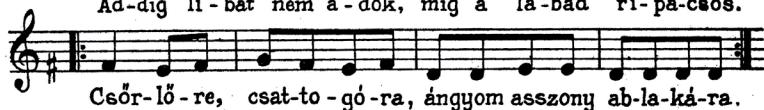
az én lábam, száraz gá-ton ál-tal-mentem, kerekes erdőn leszállottam,

párnaha-ját varrtam. Két pénzen el-ad-tam, százszor is megbántam.

3. Bujj, bujj medve

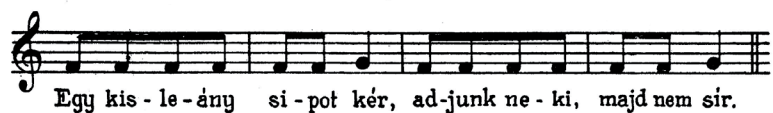
4. Héja, héja

5. Katalinka

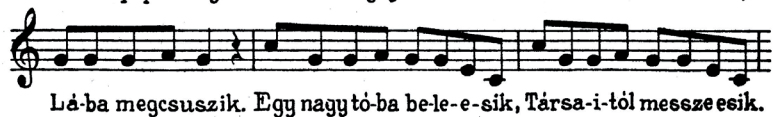
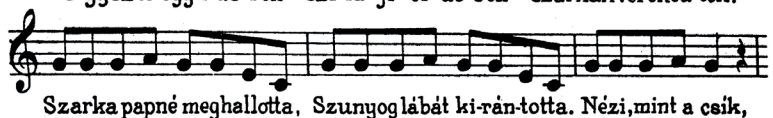
6. Kele-kele fűzfa

7. Süss fel nap

8. Egyszer egy időben

9. Hess el sas

Hess el sas, sas - tol las, ak - kor vagy te ha - tal - mas,
 mi - kor li - bát lop - hatsz. Ne vidd fi - át, ne vidd any - ját, csak vidd el a
 rossz pászto - rát, ül - lő - re, csat - to - gó - ra, án - gyom ab - la - ká - ra.

10. Mit játszunk, lányok?

Mit játszunk, lá - nyok? Csi - cse - ré - ket, bugy - bo - ré - ket,
 há - rom vac - kot, hat ba - rac - kot, ten - ge - ri gug - got.

Az utolsó szónál leguggolnak úgy, hogy a szoknyájuk fel -
 dudorodjék.

